

Inatsisartut ukiakkut 2017-imi ataatsimiinneranni Naalackersuisut, aallarnisaasunut suliffeeqanillu ingerlatsisunut, aningaaserivitsigut aqcutit nalinginnaasut atorlugit attartorsinnaanngitsunut, annikittunik taarsigassarsisitsinermik ukiuni sisamani misiliinissaq anguniarlugu, Inatsisissamik saqqummiussinisamik peqquneqarnissaannik aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Misiliinerup nalaani Aningaasanut Inatsimmi ukiut tamaasa siunertamut 500.000 kr.-nik immikkoortitsisoqartassaaq. Taarsigassarsiat killilimmik annertussuseqartassapput soorlu 20.000 kr-iniit 100.000 kr-inut. Inatsisissatut siunnersuummi ernialersukkanik taarseraanissamik periusissaq ilanngunneqassaaq, pisortat annaasaqarsinnaanerat killilersimaarusullugu. Tamatuma saniatigut Inatsisissatut siunnersuut misileraanerup naanerani nalilersuinissamik piunasaqaammik ilaqassaaq.

pillugu

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:
Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann, Atassut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Suka K. Frederiksen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Múte B. Egede, Inuit Ataqtigiit

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Inuussutissarsiutinik siuarsaanermi misiligutaasumik aaqqissuussinermik ukiuni sisamani atuuttussamik pilersitsinissamat suliniuteqaqqullugit Naalackersuisut peqquneqarnissaat siunnersuuteqartup kissaatigaa. Misiligummik aaqqissuussineq aqcutigalugu aallarnisaasunut annikitsumik taarsigassarsisitsinissaq neqeroortigineqartassaaq. Siunnersuut una suliffeeqqanik ingerlatsisunut immikkut sammitinneqarmat inuussutissarsiornermik siuarsaanermut aaqqissuussinernut atuutereersunut tapertassamik pilersitsinissaq siunnersuutikkut anguniarneqarpoq. Aallarnisaasunik ineriartortitsinermik aaqqissuussinernup UPA16-imi akuersissutigineqartup siunertarisaa siunnersutip matuma siunertaata ilaatigut assigaa.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni suliarineqarnera

Siunnersuut partiit ilaannit tapersorsorneqartoq ilaannillu tapersorsorneqanngitsoq siullermeerinermi paasinarsivoq aammalu inuussutissarsiornermik siuarsaanermut aaqqissuusserinerit siunnersuuteqartup siunertarisaanut anguniagaanullu assingusunik imallit pilersinneqareermata siunnersuut taperserneqartariaqanngitsoq Naalakkersuisut isumaqartut paasinarsilluni.

3. Taarsigassarsiat annikitsut pillugit

Annikitsunik taarsigassarsisitsisarnermi tunngavigineqarpoq ”annikitsunik aningaasaliisarneq” (”mikrofinans”), taannalu taarsigassarsianut, ileqqaarutitut, sillimmasiissutitut aningaasanillu nuussinernut annikitsuaqqanik aningaasalersuinernut ataatsimoortumik taaguutaavoq. Annikitsumik aningaasaliinerit taamaattut nunani siuarsagassani atorneqarajupput, tamatumani pitsuussutsumik akiuiniarnermi sakkussatut aningaaseriveeqqanut imaluunniit suliffeqarfinnut annikitsumik aningaasalersuisartunut aningaasaliisartut amerlasuut tapiissuteqartarlutik. Suliffeqqanik ingerlatsisunut aallarnissaasunullu aningaasaliissutitik annaaneqaratarsinnasunik pissarsinissaq eqqarsaatigalugu nunani ilaasortaasuni inuussutissarsiornermik ineriartortitsineri anguniakkanut tapertatut annikitsumik taarsigassarsiat EU-mi pingaarnertut atorneqartarput¹.

3.1. Nunatsinni inuussutissarsiornermik siuarsaanermut aaqqissuusinerit aallarnissaasunut iluaqutaasussat.

Inuussutissarsiutitigut siuarsaanermi nutaamik aaqqissuusinerup 2012-imi akuerineqarneratigut inuussutissarsiornermik siuarsaaneq siunnersuinerlu ukunani ingerlanneqartussanngorlugit aalajangersarneqarput:

- Greenland Business
- Greenland Venture
- Visit Greenland

Greenland Business aallarnissaasunut siunnersuisarpoq aammalu aaqqissuusinerit assigiinngitsut suliffeqarfinnut aallarnisartunut naatsorsuussat aqutaralugit². Greenland Businessip aallarnissaasunut suliniuteqarnera tapiissutitik pingaarnernik makkuninnga tunngaveqarpoq:

Klippekortit

¹ http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/july/index_da.htm

² <http://www.innovation.gl/stoette/>

Nioqutissianik ineriartortitsinermut tapiissutit
Avammut niuernermut tapiissutit
Kalaallit inuussutissaataannut, sermimut imermullu tapiissutit
Takornariaqarnermut tapiissutit

Tapiissuteqarnissamut periarfissat siuliani taaneqartut ataasiakkaat imarisaat ataatsimiititaliamit erseqqinnerusumik nassuiaatigineqassanngillat, tamatumunngali taarsiullugu najoqqutarineqarsinnaasutut innersuunneqartut innersuussutigissallugit. Ataatsimut isigalugu suliffeqarfiit aallarnisartut tapiiffigineqarnissamut periarfissaat arlaliummata oqaatigineqarsinnaavoq, tassa suliffeqarfittut aallarnisartut niuernikkut pilersaarummik suliaqarnerminni imaluunniit nioqutissianik ineriartortitsinissamut siunnersorneqarnissami aningaasaqarnikkulluunniit tapiiffigineqarnissami unammilligassariligaat tapiissuteqartarnermik aqqissuussinerit aqutigalugit aqqiiviginiarneqarmata.

3.2 Vækstfondenimit (ineriartortitsinernut aningaasaateqarfimmit) tapiiffigineqarsinnaaneq

Nunatsinni Savalimmiunilu suliffeqarfiit naalagaaffiup aningaasalersuinermit aningaasaateqarfianit Vækstfondenimit 2015-imi tapiiffigineqarsinnaanngorput. Vækstfondenip ingerlatai ingerlatseqatigiiffiit mikinerit akunnattumillu angissusillit pisariaqartitaannut, unammilligassaannut akimmiffiinullu sammitinneqarput.³ Vækstfondenip nittartagaani ilaatigut ima allassimasoqarpoq:

”Tamatumu peqatigisaanik ineriartortitsinermut qularnaveeqqutinik annaasaqarsinnaanermut sinaakkutissanik immikkoortitsisoqarpoq, taakku najukkami aningaasalersuinerimik ingerlataqartut Kalaallit Nunaanni Savalimmiunilu suliffeqarfimmut katillugit 65 mio. kr.-it pallillugit taarsigassarsitsinissaannut tunngavissiillutik. Suliffeqarfimmut aningaaserivinnut aningaasalersuinermilluunniit ingerlataqartunut allanut naammattumik qularnaveeqqusiisnaanngitsunut taarsigassarsiarititat 75 pct.-ii tikillugit Vækstfonden ineriartortitsinermut qularnaveeqqutit aqutigalugit qularnaveeqqusiisnaavoq.

Vækstfondenip ingerlatsinera najukkami aningaaserivinnik, aningaasalersuinerimik ingerlatsaqartunik aningaasaliisartunillu namminersortunik isumaqatigiissuteqarneq aqutigalugu annertunerusumik pissaaq.⁴”

(Inatsisartut Nutserisoqarfianit nutsigaq issuaavigineqartumit akuerineqanngilaq)

³ <http://www.vf.dk/>

⁴ <http://www.vf.dk/nyheder-og-analyser/nyheder/2015/20150703-groenland-faeroerne.aspx>

Aammattaaq allassimavoq annikitsumik taarsigassarsisitsisarneq Vækstfondenip ataani ingerlanneqartoq, tamatumani suliffeqarfik mikisoq ineriartortitsinissamat 185.000 kr.-it pallillugit qularnaveeqqusiiffigineqarsinnaalluni.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Annikitsumik taarsigassarsisitsisarnermut aaqqissuussineq siunnersuuteqartumit siunnersuutigineqartoq piviusunnngortinneqassanersoq Inatsisartuni naalakkersuinikkut isumaqatigiissutigineqanngitsoq siullermeerinermi paasinarsivoq. Tamanna ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq. Inatsisartuni oqallinneq nunatsinni inuiaqatigiinni inuussutissarsiornermik siuarsaaneq pillugu sammivinnik isummanillu amerlasuunik imaqartoq siunnersuutikkut aallarnerneqarpoq.

Taamaattumik oqaaseqartartut oqaaseqaataanni taamatullu Inatsisartut nalinginnaasumik oqallinneranni immikkoortoq pillugu itisiliissutaasumik oqallinneq ataatsimiititaliap siunnersuummik matuminnga suliarinninnermini innersuussutigaa. Taamaattumillu siunnersuutip malitsigisaanik isumaqataalluni akerliulluniluunniit tunngavilersuutit innuttaasunit Inatsisartunullu ilaasortanit ilisimaneqarluassasut ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut teknikkkut aningaasaqarnikkullu nassuiarluarneqarsimasorinarpoq. Iliuseriniarlarsaagaq 2 millioner kr.-inik akeqassaaq. Taamaallunilu siunnersuut taparserneqassanersoq Inatsisartut pingaarnersiugassaraat.

4. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai siunnersuuteqartumit naammaginartumik nassuiaatigineqartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit isigineqarput. Aaqqissuussineq aningaasaqarnikkut annaasaqaratarfiusinnaasoq siunnersuuteqartup nammineq oqaatigaa, tamatumani aaqqissuussinerup ilusaa apeqqutaalluni, tassa nutaaliorneq aallarnisaanerlu siunnersuummi siuarsarniarneqarmata. Taama ingerlataqarnermi annaasaqaratarsinnaaneq ilaatinngitsoortinneqarsinnaanngilaq. Taamaattumillu tassunga atatillugu ataatsimiititaliaq annertunerusumik oqaaseqaatissaqanngilaq.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiit Demokraatillu ilaasortaatitaasa allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppaat:

Inatsisartut ukiakkut 2017-imi ataatsimiinneranni Naalakkersuisut, aallarnisaasunut suliffeeqanillu ingerlatsisunut, aningaaserivitsigut aqquutit nalinginnaasut atorlugit attartorsinnaanngitsunut, annikittunik taarsigassarsitsisnermik ukiuni sisamani misiliinissaq anguniarlugu, Inatsisissamik saqqummiussinisamik peqquneqarnissaannik aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Misiliinerup nalaani Aningaasanut Inatsimmi ukiut tamaasa siunertamut 500.000 kr.-nik immikkoortitsisoqartassaaq. Taarsigassarsiat killilimmik annertussuseqartassapput soorlu 20.000 kr-iniit 100.000 kr-inut. Inatsisissatut siunnersuummi ernialersukkanik taarseraanissamik periusissaq ilanngunneqassaaq, pisortat annaasaqarsinnaanerat killilersimaarusullugu. Tamatuma saniatigut Inatsisissatut siunnersuut misileraanerup naanerani nalilersuinissamik piumasaqaammik ilaqassaaq. Aammattaaq aaqjissuussinerup ataatsimut aningaasalersorneqarnissaa pillugu kommuninik oqaloqateqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarput.

Amerlanerussuteqartut siuliani taaneqartut allannguutissatut siunnersuut akuerineqassasooq inassutigaa.

Ikinnerussuteqartut Siumup Atassutillu ilaasortaatitaasa siunnersuut allannguutissatullu siunnersuut itigartinneqassasut inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Siverth K Heilmann
Siulittaasoq

Sara Olsvig
Siulittaasup tullia

Justus Hansen

Suka K Frederiksen

Múte B. Egede